

The Holy See

Pāvesta Franciska
apustuliskā vizīte
Lietuvā, Latvijā un Igaunijā
2018. gada 22.–25. septembrī

EKUMENISKĀ TIKŠANĀS

Rīgas Domā
24. septembris 2018

[Multimedia]

Man ir liels prieks par iespēju tikties ar jums šajā zemē, kas ir pazīstama ar to, ka šeit tiek īstenota cieņa, sadarbība un draudzība starp dažādām kristīgajām Baznīcām, kuras spējušas radīt vienotību, saglabājot katras bagātību un vienreizīgumu. Atļaušos teikt, ka tas ir “dzīvs ekumenisms”, kas ir viena no Latvijas īpašajām iezīmēm. Tas neapšaubāmi ir iemesls cerībai un pateicībai.

Paldies arhibīskapam Jānim Vanagam par to, ka viņš ir atvēris šā nama durvis, lai mēs varētu satikties un lūgties. Šis nams, šī katedrāle jau vairāk nekā 800 gadus bijusi vieta, kurā norisinās šīs pilsētas kristīgā dzīve; tā ir arī uzticama lieciniece par daudziem mūsu brāļiem un māsām, kuri šeit nākuši, lai pielūgtu, lūgtos, uzturētu cerību pārbaudījumu laikos un rastu drosmi, lai izturētu netaisnīguma un ciešanu pilnus brīžus. Šodien šis nams mūs uzņem, lai Svētais Gars varētu turpināt meistarīgi veidot starp mums kopības saiknes, tādējādi arī mūs padarot par vienotības meistariem mūsu tautā, lai mūsu atšķirības mūs nešķeltu. Ļausim, lai Svētais Gars mūs ietērpj dialoga, sapratnes, savstarpējās cieņas un brālības bruņās (sal. Ef 6, 13–18).

Šajā katedrālē atrodas vienas no senākajām Eiropas ērgelēm, kas to atklāšanas brīdī bijušas lielākās ērģeles pasaulē. Varam iedomāties, kā tās pavadījušas visu to cilvēku dzīvi, radošumu,

iztēli un dievbijību, kuri ļāvušies šā instrumenta skaņām. Tas ir bijis Dieva un cilvēku instruments, lai celtu augšup skatienus un sirdis. Šodien tās ir šīs pilsētas un katedrāles simbols. *Vietējam* iedzīvotājam tās ir kas vairāk nekā tikai monumentālas ērģeles – tās ir viņa dzīves, tradīcijas un identitātes daļa. Savukārt *tūristam* tās, protams, ir mākslas objekts, kas jāiepazīst un jānofotografē. Un šeit vienmēr tiekam pakļauti briesmām, proti, no vietējiem kļūt par tūristiem, mūsu identitāti pārvēršot par pagātnes objektu, tūristu piesaistīšanas līdzekli un muzeja eksponātu, kas atgādina par kāda laikmeta notikumiem un kam ir augsta vēsturiska vērtība, bet kas vairs nespēj likt trīsēt savu klausītāju sirdij.

Tieši tāpat var notikt arī ar ticību. Mēs varam vairs nejusties kā vietējie kristieši un kļūt par tūristiem. Turklāt pastāv iespēja, ka visa mūsu kristīgā tradīcija var piedzīvot tādu pašu likteni – tā var tikt pielīdzināta kam tādām, kas attiecas tikai uz pagātni, un ieslēgta mūsu baznīcu sienās, kur tā vairs nespēj intonēt melodiju, kura virzītu un iedvesmotu savu klausītāju dzīvi un sirdi. Taču, kā to apstiprina nupat dzirdētais Evaņģēlijs, mūsu ticība nav paredzēta slēpšanai – tai jātiek pazītai un jābūt klātesošai dažādās sabiedrības jomās, lai visi varētu raudzīties tās skaistumā un tikt tās gaismas apgaismoti (sal. *Lk* 11, 33).

Ja Evaņģēlija mūzika mūsu dzīvē vairs netiek atskaņota un tiek pārveidota par skaistu pagātnes partitūru, tā vairs nespēs izjaukt žņaudzošo vienmuļību, kas liedz dzīvot cerībai, tādējādi darot neauglīgus visus mūsu pūliņus.

Ja Evaņģēlija mūzika vairs nevibrē mūsos, tad būsīm zaudējuši no līdzcievības izrietošo prieku, no pašlāpības dzimstošo maigumu, spēju izlīgt, kuras avots ir apziņā, ka mums ir piedots un tiekam sūtīti.

Ja Evaņģēlija mūzika pārstāj skanēt mūsu mājās, mūsu laukumos, darbavietās, politikā un ekonomikā, tad būsīm apdzēsuši melodiju, kas rosināja cīnīties par ikviena vīrieša un sievietes cieņu neatkarīgi no viņu izcelsmes. Mēs būsīm ieslēgušies katrs “savā”, aizmirstot par “mūsu” – mūsu kopējām mājām, kas domātas visiem.

Ja Evaņģēlija mūzika pārstāj skanēt, būsīm zaudējuši skaņas, kuras mūsu dzīvi aizvedīs uz debesīm, pastiprinot vienu no mūsaiņu lielākajiem ļaunumiem – vientuļību un izolāciju. Tā ir slimība, kas rodas tajā, kuram nav nekādu saikņu un kuru var sastapt likteņa varā pamestajos vecajos cilvēkos, tāpat kā jauniešos bez pieturas punktiem un nākotnes iespējām (sal. *Uzruna Eiropas Parlamentā* 2014. gada 25. novembrī).

Tēvs, “lai visi būtu viens (..), lai pasaule ticētu” (*Jņ* 17, 21). Paldies Dievam, šie vārdi turpina spēcīgi atbalsoties mūsu vidū. Tas ir Jēzus, kurš pirms sava upura lūdz Tēvu. Tas ir Jēzus, Jēzus Kristus, kurš, raugoties uz savu krustu un uz mūsu daudzo brāļu un māsu krustu, nebeidz lūgt Tēvu. Šis nemītīgais un nemainīgais lūgums iezīmē ceļu un norāda virzienu. Iegrimuši Viņa lūgšanā, ticot uz Viņu un Viņa Baznīcai, mēs ilgojamies pēc žēlastības kopības, kura kopš mūžiem

ir pie Tēva (sal. sv. Jānis Pāvils II, Enc. *Ut unum sint*, 9). Uzlūkojot daudzo jauniešu, gados veco ļaužu un bieži vien ļaunprātīgai izmantošanai, bezjēdzībai, iespēju trūkumam un vientulībai pakļauto bērnu ciešanu krustu, mēs atklājam vienīgo iespējamo ceļu ekumenismam. Raugoties uz Tēvu un mums, saviem brāļiem un māsām, Jēzus nepārstāj lūgt, lai visi būtu viens.

Šodien sūtība no mums turpina pieprasīt vienotību; tieši sūtība no mums prasa pārstāt raudzīties uz pagātnes ievainojumiem un kultivēt tikai uz sevi vērstu attieksmi, lai mūsu uzmanības centrā būtu Skolotāja lūgšana. Misija ir tā, kas pieprasa, lai Evaņģēlija mūzika nebeigtu skanēt mūsu laukumos.

Daži varētu iebilst, sakot, ka laiki, kuros dzīvojam, ir grūti un sarežģīti. Citi varētu domāt, ka mūsu sabiedrībā kristieši arvien mazāk spēj kaut ko ietekmēt vai rīkoties neskaitāmu faktoru dēļ, piemēram, sekulārisma vai individuālisma loģikas dēļ. Tas nedrīkst mūs piespiest ieņemt noslēgtības, aizsardzības un nekādā ziņā – padošanās nostāju. Mēs, protams, nevaram neatzīt, ka šie nebūt nav viegli laiki, jo īpaši tiem mūsu daudzajiem brāļiem un māsām, kuri šodien savā miesā piedzīvo trimdu un pat mocekļību ticības dēļ. Taču viņu liecība mums palīdz atklāt – Kungs arvien turpina aicināt priecīgi, pateicīgi un radikāli izdzīvot Evaņģēliju. Ja Kristus mūs ir atzinis par cienīgiem dzīvot šajos laikos, šajā stundā – vienīgajā, kas mums ir, – tad mēs nedrīkstam pieļaut, ka mūs pieveic bailes, nedz arī ļaut šai stundai pāriet, neuzņemot to ar uzticības prieku. Kungs dāvās spēkus, lai katru laikmetu, katru brīdi, katru situāciju padarītu par iespēju kopībai un izlīgumam ar Tēvu un brāļiem, jo īpaši ar tiem, kuri šodien tiek uzskatīti par zemākiem vai izstumjamiem. Ja Kristus mūs ir atzinis par cienīgiem atskaņot Evaņģēlija melodiju, vai tad pārstāsim to darīt?

Vienotība, uz kuru Kungs mūs aicina, vienmēr ir misionāra vienotība, kas pieprasa iziet un sasniegt mūsu cilvēku un kultūru sirdi, sasniegt postmoderno sabiedrību, kurā dzīvojam, “kur veidojas jaunas pieejas un paradigmas, ar Jēzus Vārdu jāaizsniedz pilsētas dvēseles dziļākais kodols” (*Evangēlii gaudium*, 74). Šo ekumenisko sūtību spēsim īstenot tikai tad, ja ļausim sevi piesātināt Kristus Garam, kas spēj “salauzt visas garlaicīgās shēmas, kurās cenšamies Viņu ieslodzīt; Viņš mūs pārsteidz ar savu nemiņīgo dievišķo radošumu. Katru reizi, kad cenšamies atgriezties pie avotiem un atgūt Evaņģēlija sākotnējo svaigumu, mums atklājas jauni ceļi, radošas pieejas, citas izteiksmes formas, daiļrunīgākas zīmes, vārdi, kas mūsdienu pasaulē nes atjaunotu jēgu” (*Turpat*, 11).

Dārgie brāļi un māsas, lai mūsu vidū turpina skanēt Evaņģēlija mūzika! Lai nebeidz atskanēt tas, kas mūsu sirdij ļauj turpināt sapņot un tiekties pēc dzīves pilnības, uz kādu Kungs aicina mūs visus, – būt par viņa mācekļiem un misionāriem pasaulē, kurā dzīvojam.